

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-3-053 (Devralma)
Karar Sayısı : 23-41/789-278
Karar Tarihi : 07.09.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Ümit GÖRGÜLÜ, Kemal KÜÇÜKKAVRUK,
Gamze GÜNDÜZ HALICI, Ahmed Alp GÜLER, Hüseyin TEKELİ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Abu Dhabi National Oil Company P.J.S.C.
Temsilcileri: Av. Dr. Gönenç GÜRKAYNAK,
Av. Osman Onur ÖZGÜMÜŞ, Av. S. Buğrahan KÖROĞLU,
Av. Efe OKER, Av. Su AKGÜL
Yıldız Mahallesi, Çitlenbik Sokak No:12 Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU: OMV Aktiengesellschaft ve onun doğrudan ve dolaylı iştirakleri bünyesinde bulunan hisselerin belli bir kısmının Abu Dhabi National Oil Company P.J.S.C. (ADNOC) tarafından devralınması suretiyle ortak kontrolünün elde edilmesi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 05.07.2023 tarih ve 40164 sayılı yazı ile intikal eden ve eksiklikleri 09.08.2023 tarih ve 41404 sayılı yazı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 04.09.2023 tarih ve 2023-3-053/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Yapılan başvuruda OMV Aktiengesellschaft ve onun doğrudan ve dolaylı iştirakleri (OMV) bünyesinde bulunan hisselerin % (.....)'unun Abu Dhabi National Oil Company P.J.S.C. (ADNOC) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) kapsamında izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Mevcut durumda OMV'nin hissedarları Österreichische Beteiligungs AG (ÖBAG) ve Mubadala Petroleum and Petrochemicals Holding Company LLC (MUBADALA) olup, geri kalan hisseleri ise halka arz edilmiş ve hazineye aittir. İşleme izin verilmesi sonucunda ADNOC ortak kontrol sahibi hissedar olarak MUBADALA'nın yerini alacak ve hâlihazırda kontrol sahibi diğer hissedar olan ÖBAG ile birlikte OMV Ortak Girişimi üzerinde ortak kontrol elde edecektir.
- (6) Bildirime konu işlemin temelini, ADNOC ve MUBADALA arasında 20.12.2022 tarihinde imzalanan Satış ve Satın Alma Sözleşmesi¹ oluşturmaktadır. Başvuruda yer alan bilgilere göre, planlanan işlemin ekonomik gerekçesini, ADNOC'un uluslararası büyüme stratejisine uyumlu olarak ADNOC'un yeni coğrafi pazarlara girmesi ve kimya

¹Bildirim formunda, başvuru konusu işlem ile ÖBAG'ın hissedarlığının etkilenmeyeceği ifade edilmektedir.

sektöründeki büyümeyi hızlandırmasına yardımcı olması oluşturmaktadır.

- (7) 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5 inci maddesinde birleşme ve devralma sayılan hallerden biri olarak "kontrolde kalıcı değişiklik meydana getirecek şekilde bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir veya daha fazla kişi tarafından devralınması" hali sayılmıştır. Ayrıca, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası ise "bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir" hükmünü içermektedir. Anılan hüküm uyarınca dosya konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için i) ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ii) ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması şeklinde iki unsurun birlikte sağlanması gerekmektedir.
- (8) Başvuruda ortak girişim tarafları olan ADNOC ve ÖBAG'ın ilişkisinin Hissedarlar Sözleşmesi ile düzenlendiği ifade edilmiştir. Söz konusu sözleşme kapsamında;
- OMV'nin esas sözleşmesi uyarınca, OMV'nin genel kurulunda (Hissedarlar Genel Kurulu) verilen kararlar, OMV'nin denetleme kurulu (Denetleme Kurulu) üyelerinin görevden alınması da dâhil olmak üzere, kullanılan oyların basit çoğunluğunu gerektirmekte olduğu, her payın bir oy hakkı sağladığı, Hissedarlar Genel Kurulu'nda hiçbir OMV hissedarının çoğunluğa sahip olmadığı,
 - Hissedarlar Sözleşmesinin, Denetleme Kurulu veya Hissedarlar Genel Kurulu kararına tabi olan tüm konularda karar veren dört üyeli bir daimi komitenin (Daimi Komite) kurulmasını öngördüğü, ADNOC'un iki ve ÖBAG'ın diğer iki üyeyi belirleme hakkına sahip olacağı, Daimi Komite'nin tüm kararlarının Hissedarlar Sözleşmesi'nin taraflarının oybirliğiyle onaylanmasını gerektirdiği,
 - Daimi Komite'de Hissedarlar Sözleşmesinin taraflarının oybirliğiyle karar vermesini gerektiren konular olan 'Saklı Konular'² ilişkin olarak Hissedarlar Sözleşmesi'nde bir listenin yer aldığı,
 - Bir çözümsüzlük (deadlock) durumda OMV'nin CEO'su ve CFO'sunun atanması ve görevden alınması ve yıllık bütçe ile ilgili olarak Hissedarlar Sözleşmesi'nin taraflarından hiçbirinin belirleyici oyunun bulunmayacağı

ifade edilmektedir.

- (9) Yukarıda yer verilen sözleşme maddeleri incelendiğinde, ADNOC ve ÖBAG'ın OMV'nin stratejik ticari kararlarının alınmasında belirleyici etkiye sahip oldukları ve OMV üzerinde ortak kontrol tesis edileceği anlaşılmaktadır.
- (10) Bir ortak girişimin tam işlevsel olarak kabul edilmesi bağımsız olarak faaliyet göstermek için yeterli kaynaklara sahip olması, ana şirketlerin belirli bir işlevi ötesinde faaliyet göstermesi, satış ve satın almada ana şirketlere bağımlı olmaması, kalıcı olarak faaliyet göstermesi gibi şartları taşımasına bağlıdır. Başvuruda konuya ilişkin olarak;
- OMV'nin, genel yönetiminden sorumlu olacağı ve ticari stratejisini ve politikalarını belirleyecek olan Yönetim Kurulu tarafından veya onun yönetimi altında yönetileceği, ayrıca günlük faaliyetlerine adanmış kendi yönetimine (CEO, CFO, vb.) sahip olmaya devam edeceği ve dünya çapındaki birincil ticari faaliyetlerini kalıcı bir şekilde yürütmek için yeterli kaynağa (finans, personel ve varlıklar dahil)

² Saklı Konular, yönetim kurulu üyelerinin seçilmesi ve görevden alınması ile birlikte CEO'nun atanmasını ve OMV'nin yıllık bütçesinin onaylanmasını içermektedir.

erişime sahip olacağı ve mevcut OMV çalışanlarının (2021 yılında (.....) çalışan) ticari faaliyetler bakımından normal şekilde faaliyetlerine devam edeceği ifade edilmektedir.

- OMV'nin, pazarda kendi varlığıyla otonom bir varlık olarak faaliyet göstermeye devam edeceği ve ana şirketleri için belirli bir işlevi yerine getirmekle sınırlı olmayacağı, petrol ve gaz tedarik zincirinin çeşitli pazarlarında faaliyet göstermekte olan OVM'nin faaliyetlerinin arama ve üretim faaliyetlerinin yanı sıra gaz ve rafine edilmiş petrol ürünlerinin rafine edilmesi, işlenmesi, pazarlanması ve dağıtımını da kapsadığı ayrıca OMV'nin, petrokimya ürünlerinin üretimi ve ticarileştirilmesi alanında faaliyet gösteren bir ortak girişimi (Borealis) kontrol etmekte olduğu ve OMV'nin, iştirakleri de dâhil olmak üzere, pazarda bağımsız olarak faaliyet göstermek için gerekli tüm varlıklara ve altyapıya sahip olacağı belirtilmektedir.
- OMV'nin, satışlarının büyük çoğunluğunu üçüncü taraflarla birlikte petrol ve gaz değer zincirinde yapmaya devam edeceği, ADNOC ile kimya sektöründen elde edilen satışların, olağan ticari koşullarla sınırlı kalacağı ve her halükârda OMV'nin pazardaki varlığının sorgulanması sonucunu doğurmayacağı, ADNOC'un, OMV'nin ihtiyaçlarının sınırlı bir kısmını olağan ticari koşullarda karşılamaya devam edeceği, ADNOC tarafından OMV'ye tedarik edilen ürünlerin yalnızca hammadde görevi görmekte olduğu ve OMV'nin satın alınan girdilere önemli katma değer sağlamadığı, ADNOC tarafından sağlanan herhangi bir tedarik ilişkisinin, OMV'nin tam işlevsel karakterine aykırılık teşkil etmeyeceği ifade edilmektedir.
- OMV'nin belirsiz bir süre için faaliyet göstereceği ve bu nedenle uzun süreli ve/veya kalıcı olarak kabul edilebileceği belirtilmektedir.

- (11) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde, bildirim konusu işlemin ortak kontrol şartının yanı sıra tam işlevsellik şartını da sağladığı ve böylece bir ortak girişim niteliğini haiz olduğu, bu kapsamda bildirim konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi anlamında bir devralma işlemi olduğu anlaşılmaktadır. Ciro bilgilerinden, tarafların cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde belirtilen eşikleri aştığı ve dolayısıyla işlemin, izne tabi bir devralma işlemi niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.
- (12) Bildirim konusu işlemin devralan tarafı olan ADNOC tamamı nihai olarak Abu Dhabi Emirligi Hükümeti'ne ait bir şirkettir. ADNOC petrol ve gaz keşfi, üretimi, depolanması, rafine edilmesi ve dağıtımını ile birlikte petrokimya ürünlerinin geliştirilmesi alanlarında (hidrokarbon değer zincirinin tamamında) faaliyet göstermektedir. Diğer taraftan, ADNOC, Türkiye'de jet yakıtı, amonyak, üre ve akaryakıt alanlarında faaliyet göstermektedir³. ADNOC, akaryakıt bakımından Türkiye'de yalnızca VLSFO⁴ satmaktadır. VLSFO, sülfür içeriği %0,5'i aşmayan denizcilik yakıtı türlerinden biridir. ADNOC'un Türkiye cirosu, (.....) gerçekleştirdiği satışlar aracılığıyla elde edilmiştir. (.....) ADNOC (%(.....)), ENI (%(.....)) ve OMV (%(.....)) arasındaki bir ortak girişimdir. ENI ve/veya OMV, (.....) kontrol sahibi hissedarları değildir. Başvuruda 2022 yılında her biri bakımdan ADNOC'un, jet yakıtı, amonyak ve üre tedariki ile akaryakıt tedariki alanlarında Türkiye'deki pazar paylarının %(.....)'in altında olduğu ifade edilmektedir. Bununla birlikte ADNOC'un Türkiye'de kurulu herhangi bir iştiraki ve/veya bağlı şirketi bulunmamaktadır.

³ Teşebbüs tarafından gönderilen cevabi yazıda, ADNOC'un 2022 yılında Türkiye'de karbon siyahı N220 ve gaz yağı da tedarik ettiği ancak 30 Haziran 2023 tarihi itibarıyla söz konusu ürünlerin tedarikinin gerçekleştirilmediği ifade edilmiştir.

⁴ VLSFO, çok düşük sülfürlü akaryakıttır.

- (13) Ayrıca ADNOC, OMV'nin iştiraki olan Borealis AG'de (Borealis) kontrol hakkı sağlamayan %(.....) hisseye sahiptir. Kalan %(.....) oranındaki hisse ise OMV'ye aittir. Borealis olefin ve poliolefin üretimi ve ticarileştirilmesi bakımından faaliyet göstermektedir. Borealis, ABD, Brezilya, Güney Kore ve Avrupa'da üretim tesisleri işletmektedir. Bununla birlikte ADNOC farklı poliolefin (polietilen ve polipropilen) yenilikçi plastik çözümleri yelpazesi sunan bir petrokimya şirketi olan Borouge plc'yi (Borouge) OMV ile ortak kontrol etmektedir. Borouge, ADNOC'un %(.....) ve OMV (Borealis aracılığıyla) %(.....)'lık hissedarlık oranları ile taraflarca ortak kontrol edilmektedir⁵.
- (14) Söz konusu ortak girişimin diğer tarafı olan ÖBAG, Viyana'da bulunan ve devlet yatırımlarını yöneten, devlete ait otonom/bağımsız bir holding şirkettir. ÖBAG, OMV dışında, petrol ve gaz sektöründe faaliyet gösteren başka bir teşebbüsü kontrol etmemektedir⁶. ÖBAG'ın, Türkiye'de doğrudan faaliyet göstermediği ve Türkiye'de kurulu herhangi bir iştirakinin bulunmadığı ifade edilmektedir.
- (15) Bildirim konusu işlemin devre konu tarafı olan OMV, Avusturya yasalarına göre kurulmuş halka açık bir limited şirket olup küresel olarak petrol ve gaz faaliyetleri bakımından alt ve üst pazarlarda faaliyet göstermektedir. Üst pazardaki ticari faaliyetleri, Orta ve Dođu Avrupa, Kuzey Denizi, Orta Dođu, Afrika ve Asya-Pasifik dahil olmak üzere belirli çekirdek/ana bölgelerde petrol ve gaz arama, geliştirme ve üretimdir. Alt pazardaki petrol faaliyetleri, Avusturya (Schwechat), Almanya (Burghausen) ve Romanya'daki (Petrobrazi) rafinelerin işletilmesine yöneliktir. OMV aynı zamanda yukarıda da yer verildiği üzere ADNOC ile birlikte olefinlerin, poliolefinlerin ve baz kimyasalların üretimi ve ticarileştirilmesinde faaliyet gösteren Avusturyalı bir şirket olan Borealis aracılığıyla da faaliyet göstermektedir.
- (16) OMV, Türkiye'de doğal gaz satışı ve perakende LNG satışı alanlarında faaliyet göstermektedir. OMV aynı zamanda ADNOC'un kontrol hakkı sağlamayan %(.....) hissesine sahip olduğu dolaylı iştiraki Borealis aracılığıyla polietilen ve polipropilen satışı⁷ bakımından da faaliyet göstermektedir. Ayrıca Borealis polietilen ve polipropilen satışlarında Borouge ürünlerinin Türkiye distribütörlüğünü yapmaktadır.
- (17) OMV'nin Türkiye'de OMV Enerji Ticaret AŞ (OMV Enerji), OMV Gaz İletim AŞ⁸ (OMV Gaz) ve Borealis Plastik ve Kimyasal Maddeler Ticaret Limited Şirketi (Borealis Plastik) unvanlı üç iştiraki bulunmaktadır. 2005 yılında kurulan OMV Enerji, perakende LNG ve doğal gaz satışı alanlarında faaliyet göstermektedir. Teşebbüsün, boru hattı gazının ulaşmadığı bölgelerdeki tüketicilere doğalgaz temin etmeyi amaçladığı ifade edilmektedir. Benzer şekilde 2005 yılında kurulan OMV Gaz, LNG'nin tüketicilere dağıtımını bakımından faaliyet göstermektedir. Borealis Plastik, Borealis'in Türkiye'deki satışları için bir satış ofisi ve müşteri hizmetleri olarak faaliyet göstermektedir.
- (18) Bu çerçevede işlem taraflarının Türkiye'deki faaliyetleri incelendiğinde, ADNOC Türkiye'de jet yakıtı, amonyak ve üre tedariki alanlarında faaliyet göstermekte ve akaryakıt tedarik etmektedir. OMV Türkiye'de doğal gaz satışı ve perakende LNG satışı

⁵ Başvuruda Borouge'da kalan %(.....)'luk hissenin halka açık hissedarlar tarafından tutulduğu ifade edilmektedir.

⁶ ÖBAG'ın elektrik ve gaz değer zincirinde faaliyet gösteren bir portföy şirketi (Verbund) bulunmaktadır. Ancak Verbund'un faaliyetleri Avrupa Birliđi (AB) (özellikle Avusturya, Almanya, Romanya ve İspanya) ile sınırlıdır. Verbund, AB'deki kobiler ve haneler gibi küçük müşterilere perakende doğal gaz tedarik etmektedir.

⁷ Başvuruda söz konusu pazara ilişkin pazar payının sırasıyla yaklaşık %(.....) ve yaklaşık %(.....) olduğu ifade edilmiştir.

⁸ Başvuruda söz konusu pazara ilişkin pazar payının yaklaşık %(.....) olduğu ifade edilmiştir.

alanlarında faaliyet göstermektedir. Ayrıca OMV polietilen ve polipropilen satışı gerçekleştirmektedir. ÖBAG ise Türkiye’de OMV dışında, petrol ve gaz sektöründe faaliyet gösteren başka bir teşebbüsü kontrol etmemektedir.

- (19) Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, tarafların OMV ortak girişimi aracılığıyla Türkiye’deki faaliyetleri kapsamında koordinasyon doğurucu etkilerin ortaya çıkmayacağı değerlendirilmektedir.
- (20) Sonuç olarak, bildirim konu işlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 7. maddesi kapsamında pazardaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı sonucuna varılmıştır.

H. SONUÇ

- (21) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.